

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/36/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115210759
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6115210759.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloletú E. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. K., B. XX, zast. JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom so sídlom Liptovský Mikuláš, Ul. 1. mája 81 a otca T. V. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., C. XX, zast. Mgr. Matejom Makovníkom, advokátom so sídlom Banská Bystrica, Ul. Kláry Jarunkovej 4, o zmenu úpravy styku otca s maloletou, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 12. apríla 2016, č. k.: 32 P/116/2015 - 124, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. G., nar. XX. XX. XXXX v tomto znení:

- 1) každý páry týždeň v roku od piatku 16.30 h do nedele 18.00 h,
- 2) každý rok od 26. 12. o 09.00 h do 27. 12. o 18.00 h,
- 3) každý rok počas letných prázdnin od pondelka 09.00 h 28. týždňa v roku do nedele 18.00 h 28. týždňa v roku a od pondelka 09.00 h 32. týždňa v roku do nedele 18.00 h 32. týždňa v roku.

V stanovené dni a hodiny je otec oprávnený maloletú pred bytom matky prevziať a v stanovené dni a hodiny je povinný matke maloletú pred jej bytom odovzdať.

V stanovené dni a hodiny je matka povinná maloletú na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletou umožniť.

Súd návrh vo zvyšku zamietla.

Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/188/2013-125 zo dňa 16. 04. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17CoP/47/2014-151 zo dňa 23. 07. 2014 - vo výroku o úprave styku otca s maloletou.

Súd o trovách konania rozhodne do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otec sa návrhom podaným dňa 20. 05. 2015 sa domáhal zmeny úpravy styku v znení: „súd mení rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 16. 04. 2014, sp. zn.: 31P/181/2014 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. G., nar. XX. XX. XXXX každý páry týždeň od piatku od 7.45 h do nedele do 18.00 h, každý nepáry týždeň v roku od utorka od 7.45 h do štvrtka do 18.00 h, každý rok od 25. 12. od 9.00 h do 27. 12. do 18.00 h, každý rok od pondelka v 28. týždni od 9.00 h do nedele v 29. týždni do 18.00 h a každý rok od pondelka v 32. týždni od 9.00 h do nedele v 33. týždni do 18.00 h. V stanovené dni a hodiny je otec oprávnený maloleté dieťa pred bytom matky prevziať a v stanovené dni a hodiny je otec povinný matke dieťa pred bytom odovzdať. V stanovené dni a hodiny je matka povinná dieťa na styk s otcom pripraviť“.

3. Svoj návrh odôvodnil zmenou pomerov na strane maloletej ako aj svojej. Uviedol, že maloletá je vo veku takmer 5 rokov, pričom v danom veku dochádza každým mesiacom k podstatným zmenám vo fyzickom, psychickom a sociálnom vývoji maloletej. Podstatná zmena pomerov nastala aj na jeho strane tým, že ukončil štúdium a pracovnú pozíciu interného doktoranda na vysokej škole v Košiciach a tým odpadol dôvod jeho pobytu a pracovných, či študijných ciest do Košíc počas pracovného týždňa. Počas celého pracovného týždňa sa bude zdržiavať v K. K., resp. v mieste trvalého bydliska, teda v blízkosti miesta trvalého bydliska maloletej. Má vytvorené podmienky pre výchovu maloletej. S maloletou majú k sebe veľmi pozitívny vzťah, čo sa opakovane konštatovalo aj v správach centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Počas času, ktorý trávi s maloletou, jej vytvára pestrý kultúrny a športový program, ktorý pozitívne vplyva na fyzický a osobnostný rozvoj maloletej. Je presvedčený, že takmer 2-týždňovým úplným prerušením kontaktu s maloletou nie je, ani nemôže byť zachovaná kontinuita interakcie medzi nimi. Zo správania a vyjadrení maloletej je zrejma aj snaha matky a starej matky maloletej zo strany matky narušovať ich veľmi dobrý vzťah, keď sa napr. maloletá vyjadrila, že „starká hračky od ocina nemá rada,“ „mamina sa hnevá, že ide za ocinom“ a pod.

4. Matka v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 25. 06. 2015 s návrhom otca nesúhlasila z dôvodu, že otec nerešpektuje styk doposiaľ upravený súdom a nedodržiava súdom stanovený režim. Doterajšia úprava styku je dostatočná. Namietala, že maloletá sa pravidelne vracia od otca zanedbaná, neupravená, špinavá a so zdravotnými problémami, často veľmi rozrušená. Komunikácia s otcom je veľmi obtiažna. Za prítomnosti maloletej je vulgárny, agresívny, a to počas osobných stretnutí alebo v rámci telefonického komunikácie. Preferuje komunikáciu s otcom prostredníctvom textových správ a mailov. Neadekvátne správanie, vyhrotené situácie v prítomnosti maloletej sú pre ňu zarážajúce a narušujú zdravý psychický vývoj maloletej. O problematickej povahe otca sa vyjadrilo dňa 07. 01. 2014 aj centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktoré uviedlo: „Otec dieťaťa môže tomu výrazne dopomôcť, ak prehodnotí nevraživý spôsob komunikácie, bude usilovať o dochvilnosť, ktorá nie je jeho silnou stránkou a vyvaruje sa hrubých výrazov, podráždenosti a netrepezlivosti. Zo strany otca je nevyhnutné v maximálnej miere dodržiavať dohodnutý harmonogram kontaktu s dcérou, podriaďiť pracovné povinnosti zaužívaným zvyklostiam v živote dieťaťa a rešpektovať zásady, ktoré sú matkou u dieťaťa zavedené“. O povahe otca, jeho správaní sa vyjadrilo aj centrum špeciálno-psychologického poradenstva, ktoré malo korigovať obidvoch rodičov na základe povinnosti uloženej súdom. Otec však stretnutia neabsolvoval. Nerešpektovanie režimu maloletej, jej návykov, zvyklostí, súdnych nariadení, rád psychológov, boli otcom ignorované a sú výsledkom jeho vzťahu k maloletej.

5. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania doručenej súdu dňa 16. 07. 2015 odporučal nariadiť znalecké dokazovanie za účelom posúdenia, či rozšírenie styku otca s maloletou je v jej prospech a zároveň, aby posúdil charakter citových väzieb dieťaťa k obidvom rodičom. S maloletou vykonal pohovor v uvoľnenej priateľskej atmosfére v priebehu hry, ale maloletá priebežne sama od seba hru prerušila, sadla si na stoličku a spontánne hovorila bez kladených otázok. Mala rôzne prejavy, myšlienky sa jej striedali od hry k prostrediu, v ktorom žije, s kým žije a ako trávi čas. Maloletá bola nesústredená. Osoba otca v jej vyjadreniach absentovala, hovorila o ňom až keď sa na neho cielene pýtali. Bolo pre nich vo vyjadreniach maloletej zaujímavé, že niekoľko viet v úvode pohovoru ukončila slovami „a niekto iný“. Miestami mali pocit, že komunikujú s dospelou osobou. V jej vyjadreniach totiž odzneli slovné frázy typické pre vyjadrovanie dospelého človeka a nie päťročného dieťaťa. Tiež zaznamenali, že maloletá je značne zasiahnutá sporom svojich rodičov, v myšlienkach s tým pracuje, voči osobe otca opakovane prezentovala nespracovaný hnev a výčitky, ale napriek tomu o ňom hovorila ako „o ocinkovi“.

6. Vzhľadom na závažnosť tvrdení zo strany účastníkov konania súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Zo záverov znaleckého posudku okrem iného vyplynulo, že v kontakte s matkou sa maloletá správa spontánne, komunikuje s ňou primerane, vyjadrovanie citov a emócií je primerané, intenzívnejšie než voči otcovi. Nie sú veľké rozdiely v správaní sa maloletej voči otcovi a matke. Súčasná starostlivosť matky o maloletú, ani styk otca s maloletou neohrozuje jej zdravý psychický vývin, na maloletú má však negatívny vplyv vnímanie negatívnych prejavov vzťahu a konfliktu rodičov, ktorých by sa mali obaja vyvarovať. Znalec v súčasnosti nevidel významnejší dôvod pre zmenu styku a starostlivosti o maloletú a preto navrhol upraviť styk otca s maloletou v rozsahu predĺženého víkendu teda od piatku rána do nedele popoludnia a jedno popoludnie v pracovnom týždni. Zároveň považoval za dôležité, aby otec mal možnosť telefonického kontaktu s maloletou v čase, kedy je v starostlivosti matky.

7. Pretože boli vznesené námietky voči znaleckému posudku, súd vykonal vypočul znalca, ktorý uviedol, že emočná nestabilita maloletej súvisí z celkovej situácie po rozchode rodičov, kedy nastala určitá neistota vychádzajúca z konfliktu rodičov, ktorá vníma ako konflikt týkajúci sa jeho osoby, táto situácia ju zaťažuje. Uviedol, že navrhované rozšírenie styku o 1 deň nie je výraznou zmenou, ktorú by maloletá

nemohla zvládnuť. Rozšírenie styku počas letných prázdnin 2 krát do dvoch týždňov považoval za dosť dlhý čas, pretože maloletá v tomto období by bola mimo kontaktu s matkou, na ktorú je dosť citovo naviazaná. Ako vhodný interval uviedol 1 týždeň.

8. Okresný súd po vykonanom dokazovaní aplikujúc § 25, 26 Zákona o rodine dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný. Posledná úprava styku otca s maloletou bola pred rokom a trištvrte. Maloletá v tom čase mala 4 roky, navštevovala materskú škôlku. V čase rozhodovania maloletá mala necelých 6 rokov, naďalej navštevovala materskú škôlku, je v predškolskom veku. V rámci materskej škôlky má kurz anglického jazyka. Maloletá je vedená v pedo-psychiatrickej a očnej ambulancii, neužíva žiadne lieky. Styk otca s maloletou sa realizuje, aj keď nie dôsledne v zmysle súdneho rozhodnutia. Maloletá domácnosť otca pozná, otec počas realizácie styku sa maloletej venuje, aktívne jej vypíňa voľný čas tým, že majú pravidelný program. Podľa znaleckého posudku maloletá má vytvorený prirodzený vzťah k oboj rodičom. Pri kontakte s otcom sa k nemu správa spontánne, bez napätia, komunikuje s ním primerane, city a emócie vyjadruje otvorene. V správaní maloletej voči otcovi a matke podľa znalca nie sú veľké rozdiely. Maloletá však prirodzene veku a vykonávaniu starostlivosti matky o maloletú je viac naviazaná práve na matku. Otec maloletej v súčasnosti žije a pracuje v mieste svojho trvalého bydliska, od poslednej úpravy jeho styku s maloletou odpadlo jeho cestovanie z dôvodu plnenia vzdelávacích alebo pracovných povinností mimo trvalého bydliska. Napriek snahe súdu výchovne viesť rodičov k nekonfliktnému vzťahu a nezasahovaniu maloletej do neho, rodičia naďalej majú negatívne prejavy vo vzťahu k druhému rodičovi, majú konfliktný vzťah, čo sa u maloletej prejavuje v znakoch neurotizácie. Súd vzhľadom na vek maloletej, vytvorený vzťah k otcovi, plnenie pracovných povinností otca v mieste svojho bydliska, mal splnenú podmienku v zmysle § 26 Zákona o rodine a preto návrh otca považoval za dôvodne podaný.

9. Pri úprave rozsahu styku otca s maloletou súd vychádzal z okolností na strane maloletého dieťaťa, ako je jeho veku, zdravotného stavu, denného režimu, plnenia predškolských povinností, vytvorenia vzťahu k rodičovi, s ktorým sa má stretávať a okolností na strane oprávneného rodiča a to vytvorenie ekonomických, materiálnych, bytových podmienok na realizáciu styku s maloletou ako aj pracovnú dobu. Poukázal na zaužívanú súdnu prax, platnú judikatúru. Považoval súčasnú úpravu styku otca počas letných prázdnin za nedostačujúcu z dôvodu, aby sa medzi otcom a maloletou udržiaval a upevňoval vzťah, citová väzba, pocit spolupatričnosti, mali možnosť plnohodnotne aktívne tráviť voľný čas, mať spoločné zážitky, preto styk otca s maloletou počas letných prázdnin (tretí bod výroku) zmenil a rozšíril na obdobie 2-krát po jednom plnom týždni. Prihliadol aj na vyjadrenie znalca, ktorý uviedol, že maloletá vzhľadom na svoj vek zvládne odlúčenie od matky, avšak nie na dobu 2 týždňov ako žiadal otec, ale po dobu 1 týždňa z dôvodu silnej citovej naviazanosti na matku. Poznamenal, že ani rozsah styku otca s maloletou nemôže byť pre maloletú traumatizujúci a preto musí zodpovedať tomu, čo maloleté dieťa zvládne. V ostatnej časti súd ponechal styk otca s maloletou nezmenený, t. j. v prvom a druhom bode a v tejto časti jeho návrh vo zvyšku ako nedôvodný zamietol z dôvodu potreby zachovania zaužívaného denného režimu maloletej, systému v ňom a stability. Súd pri nevyhovení rozšírenia styku otca s maloletou počas pracovného týždňa sledoval potrebu svojím rozhodnutím zabezpečiť maloletej stabilitu v jej režime aj do budúcnosti, t. j. aj v čase, kedy maloletá nastúpi na plnenie povinnej školskej dochádzky (september 2016), kedy by bolo potrebné opätovne prispôbovať styk otca s maloletou jej školským povinnostiam, príp. aktivitám, čo by nebolo v prospech maloletej. Súd v tejto časti napriek doporučeniu znalca návrhu otca nevyhovel z dôvodu, že by nekorešpondoval zaužívanému dennému režimu maloletej a potreby zachovania jeho stability. Súd návrhu otca upraviť jeho telefonický kontakt s maloletou nevyhovel z dôvodu, že pri súčasnom konfliktnom vzťahu rodičov, ich konfliktnej komunikácii by pre maloletú nebol vhodný. Telefonický kontakt oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom si vyžaduje zo strany rodičov určitú ústretovosť, zvýšenú úroveň komunikácie a rodičovského vzťahu, čo v danom prípade nebolo naplnené.

10. Proti rozsudku sa odvolal otec. Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť tak, že „Otec maloletej je oprávnený stretávať sa s maloletou XX.X.XX nar. XX. XX. XXXX každý párny týždeň od piatku od 07.45 hodiny do nedele do 18.00 hodiny, každý nepárny týždeň v roku v utorok od 7.45 hodiny do 18.00 hodiny, každý rok od 26. 12. od 9.00 hodiny od 27. 12. do 18.00 hodiny, každý rok v 28. týždni od pondelka od 09.00 hodiny do nedele do 18.00 hodiny a každý rok v 32. týždni od pondelka od 09.00 hodiny do nedele do 18.00 hodiny. V stanovené dni a hodiny je otec oprávnený maloleté dieťa pred bytom matky prevziať a v stanovené dni a hodiny je otec povinný matke dieťa pred jej bytom odovzdať. V stanovené dni a hodiny je matka povinná dieťa na styk s otcom pripraviť.

11. Namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. ako aj podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.. Namietal nedostatok riadneho odôvodnenia

rozhodnutia, keď toto považoval za rozporné so závermi obsiahnutými v znaleckom posudku. Pretože súd nariadil znalecké dokazovanie, tým konštatoval, že otázku rozsahu úpravy styku otca s maloletou nevie vyriešiť sám, ide o otázku znaleckú, na ktorej zodpovedanie sú nevyhnutné vedomosti a skúsenosti znalca. Znalec navrhol upraviť styku otca s dieťaťom v rozsahu predĺženého víkend, teda od piatka rána do nedele popoludnia a jedno popoludnie v pracovnom týždni. Súd rozhodol v rozpore so závermi obsiahnutými v znaleckom posudku. Súd prvej inštancie tak otázku, ktorú posúdil ako otázku znaleckú, vyžadujúcu odborné znalosti, v rozhodnutí prekvapivo vyriešil sám tak, že rozhodol v rozpore s jeho závermi. Urobil tak bez toho, aby znalecký posudok vyhodnotil z hľadiska formálneho a z hľadiska obsahového. Bez toho, aby skúmal, či boli k znaleckému dokazovaniu predložené všetky dôkazy, či znalec zvolil vhodné metódy a postupy, či závery nie sú v rozpore s výsledkami čiastkového skúmania a zistil tak nedostatky znaleckého posudku vedúce k nesprávnym záverom znalca. Súd rozhodol v rozpore so znaleckým posudkom bez toho, aby vykonal vlastné dokazovanie výsluchom matky, otca a maloletej.

12. K otázke dôvodnosti a vhodnosti otcom navrhovaného rozšírenia styku a k otázke stability prostredia uviedol, že súčasná úprava styku výlučne počas víkendov znemožňuje otcovi zapojiť sa do procesu predškolskej výchovy maloletej a následne i v príprave do školy. Závery súdu neobstoja, nemajú racionálny základ a nevychádzajú zo zisteného skutkového a právneho stavu. Jeho návrh bol koncipovaný tak, aby nedošlo k významnejšej zmene denného režimu maloletej. Aj v prípade rozšírenia styku počas pracovného týždňa nedôjde k zmene zaužívaného času vstávania, času, ktorý bude tráviť v predškolskom a neskôr v školskom zariadení ako aj času ukladania sa na spánok. Súd neuviedol, k akým zmenám denného režimu by malo dôjsť v dôsledku rozšírenia styku počas pracovného týždňa. Zmena denného režimu nemôže byť dôvodom pre zamietnutie návrhu rodiča na rozšírenie styku za situácie, keď sa súd prvej inštancie nezaoberal konkrétnymi negatívnymi vplyvmi zmeny denného režimu súvisiaceho s navrhovaným rozšírením súčasnej úpravy styku. Namietal, že súčasný rozsah úpravy styku mu neumožňuje zapojiť sa do predškolskej prípravy maloletej a do procesu vzdelávania v školskom zariadení. Je nesporné, že osoba otca je nezastupiteľnou aj v procese vzdelávania, školských a mimoškolských aktivitách. Nemôže byť na prospech maloletej, aby o pomoc a vplyv otca v procese vzdelávania prišla. Zhodné skutkové a právne závery prijal znalec.

13. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca odporučil rozsudok súdu potvrdiť ako vecne správny. Kolízny opatrovník nespochybuje úlohu otca v živote maloletej ako aj jej vzťah k otcovi. Otec sa podľa znaleckého posudku snaží vnímať a reflektovať city a potreby dieťaťa, tieto však niekedy subjektivisticky posudzuje, vysvetľuje ich tak, ako sám vidí situáciu. Maloletá vníma konflikty medzi rodičmi, ktoré na ňu majú negatívny vplyv - známky napätia a neistoty v podobe obhrýzania nechťov, stimulácia pohlavných orgánov. Je potrebné, aby sa rodičia vyvarovali takého konania, aby dieťaťu vytvárali pokojnú atmosféru pre jeho zdravý vývoj. Musia si uvedomiť, že v prítomnosti dieťaťa musia voči sebe vystupovať s úctou. Dieťa by nemali zaťažovať svojimi konfliktami a svojim nevysoviadaným vzťahom, nakoľko to má výrazne negatívny vplyv na psychický vývoj dieťaťa. Pre maloletú je potrebné, aby mala zachovaný denný režim, stabilitu a istý systém. Vstupom otca do tohto systému fungovania dieťaťa počas pracovného týždňa (hlavne s poukazom na konfliktný vzťah rodičov maloletej dieťaťa) by mohol narušiť stabilitu, ktorú teraz maloletá v starostlivosti matky má zabezpečenú. Pretože dieťa v septembri 2016 nastúpi do povinnej školskej dochádzky, nebolo by vhodné upraviť styk otca s maloletou počas pracovného týždňa, nakoľko tento by mohol kolidovať splnením jej školských povinností, prípadne voľno časovými aktivitami.

14. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka. Rozsudok žiadala potvrdiť ako vecne správny. Poukázala na to, že otec opakovane už niekoľko rokov deklaruje svoj záujem o výchovu dieťaťa, ale realita je iná. Jeho záujem začína až pred podaním návrhu na súd a potom sa všetko vracia do starých koľají, čo znamená, že nedodržuje stanovený harmonogram, pravidelne sa opakuje, že sa po dieťa nedostavuje na čas, dieťa rovnako odovzdáva oneskorene. Otec nezabezpečuje náležitú starostlivosť o dieťa čo sa týka oblečenia pre maloleté dieťa pokiaľ ide o vypratanie a podobne. Nie je schopný sám pripraviť dieťa do škôlky, zabezpečiť mu čisté oblečenie a ostatné veci, ktoré pre pobyt v škôlke potrebuje. Nezistila žiadny relevantný záujem o dianie v škôlke, o aktivitách, ktoré v škôlke prebiehajú. Údajný záujem o maloletú sa teatrálnie začína až momentom, keď podáva návrh súdu na rozšírenie styku. Otec opomenul, že znalec jednoznačne uviedol, že nevidí dôvod na rozšírenie styku otca s maloletou. Jeho ďalšie odporúčenie vychádzalo z jednohodinového rokovania s otcom a matkou maloletej. Na rozdiel od znalca, súd sa zaoberá situáciou už niekoľko rokov a podľa jej názoru jeho komplexným vyhodnotením za celé obdobie dospel k správnym záverom.

15. K vyjadreniu matky sa následne písomne vyjadril otec. K jej námietkam uviedol, že matka účelovo a klamlivo interpretuje závery znalca. Vo vyjadrení zopakoval svoje stanovisko uvedené v odvolaní. Žiadal, že ak odvolací súd vyhodnotí znalecký posudok ako neúplný, aby odvolací súd zopakoval dokazovanie

a vo veci nariadil nové znalecké dokazovanie. Taktiež tvrdenie matky, že opakovane deklaruje záujem o výchovu dieťaťa, ale realita je iná, považuje za účelové a nepravdivé. O maloletú sa od počiatku zaujímal a príkladne sa o ňu staral a stará. Súčasná úprava styku neumožňuje, aby s maloletou trávil čas počas pracovného týždňa a teda aj kontakt s ručiteľkami v predškolskom zariadení pri odovzdávaní a preberaní si maloletej. Matka otcovi vyčíta údajný nezáujem o maloletú v predškolskom zariadení, pričom snahu u otca informovať sa hodnotí negatívne a snaží sa jej zabrániť. Snaha matky o obmedzenie kontaktu maloletej s otcom ako aj snaha matky ovplyvniť čas strávený s maloletou je zrejmá z okolností týkajúcich sa zabezpečenia vybavenia pasu pre maloletú, ktorý viac ako rok matka pre maloletú odmieta vybaviť.

16. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že jeho argumentácia neobstojí, pretože nemá racionálny základ a nevychádza zo zisteného skutkového stavu. Kolízny opatrovník vo vyjadrení konštatoval stabilitu denného režimu maloletej bez toho, aby sa akokoľvek zaoberal skutočným denným režimom a maloletej matky. Z dochádzky maloletej do škôlky vyplýva, že maloletá vynechala za rok 2016 takmer 40 % dní, počas ktorých bola škôlka otvorená. V apríli 2016 maloletá vynechala 4 piatky mesiaci, počas mája roku 2016 vynechala 3 piatky v mesiaci. V prípade rozšírenia styku v rozsahu tak, ako ho navrhol znalec, počas pracovného týždňa nedôjde k zmene zaužívaného času vstávania, času, ktorý bude tráviť v predškolskom a neskôr v školskom zariadení ako aj času ukladania na spánok. Závazkov štartovala potvrdil vhodnosť ním navrhovaného rozšírenia rozsahu styku otca s maloletou no. Kolízny opatrovník dlhodobo ignoruje upozornenia otca na nevhodné prostredie v domácnosti matky, kde spolu s matkou a maloletou žije v trojizbovom byte starý otec maloletej, ktorý má dlhodobé problémy s alkoholom, ktoré vyúsťujú do fyzických útokov na členov domácnosti. Rodinné prostredie matky je poznačené zlou finančnou situáciou, v dôsledku čoho im hrozila exekúcia bytu, v ktorom bývajú.

17. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa ust. § 65, 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario CSP rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Otec odvolanie podal dňa 07. 06. 2016. Od 01. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (CSP) ako aj Civilný mimosporový poriadok (CMP). Podľa § 395 ods. 1 CMP platí, že ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

20. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa Civilného mimosporového poriadku s tým, že prihliadol na účinky vyvolané podaním odvolania podľa Občianskeho súdneho poriadku.

21. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s jeho odôvodnením. V odôvodnení rozhodnutia sa okresný súd vysporiadal so všetkými relevantnými okolnosťami prípadu, prihliadol na všetko, čo počas konania vyšlo najavo, pričom bral zreteľ na najlepší záujem dieťaťa. Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že skutočnosť, na ktorú musel súd prihliadať, je problémová komunikácia medzi rodičmi, ktorá má podstatný negatívny dopad na dieťa. Z vykonaného dokazovania jednoznačne bolo preukázané, že komunikačný problém pretrváva, hoci rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 02. 11. 2011, č. k.: 32P/206/2011-60, ktorým schválil dohodu rodičov, im bola uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, následne súd zmenil miesto zariadenia vykonávajúceho odborné poradenstvo z dôvodu, že rodičia naďalej nevedeli ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej riadne komunikovať. Bolo zistené, že matka so zariadením spolupracovala, otec nespupracoval, prejavoval snahu ovládať poradenskú situáciu bagatelizovaním navrhovaných postupov a presadzovaním si toho svojho. Bolo konštatované afektívne správanie, nedostatok empatie a pozitívnych emócií. Tento poznatok v plnom rozsahu prevláda aj z obsahu odvolania.

22. Nariadenie znaleckého dokazovania otec postavil do pozície, že súd danú otázku nevedel vyriešiť sám, preto pristúpil k znaleckému dokazovaniu, ktoré podľa jeho názoru, musí byť pre súd absolútne záväzné. Vyslovil podmienku, že pokiaľ odvolací súd sa so znaleckým záverom nestotožní, aby nariadil nové znalecké dokazovanie, keď namietal, že súd rozhodol v rozpore so závermi znaleckého posudku. Z pohľadu otca ide o zjavne nesprávny náhľad a subjektívny výklad práva. Súd pri rozhodovaní vychádza zo všetkých známych skutočností, vykonaných dôkazov, medzi ktoré patrí aj výsluch rodičov, prihliada na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, pričom zvažuje vzhľadom na jednotlivé osobitosti prípadu najlepšie riešenie pre rodičov ako aj dieťa. Znalecký posudok je len jedným z dôkazov, z ktorých súd pri

rozhodovaní vychádza, nie je absolútny vo svojich záveroch. Okresný súd v zásade rozhodol v súlade s poznatkami, ktoré vyslovil znalec vo svojom posudku, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že znalecký posudok má odporúčací charakter, tvorí predpoklad, z ktorého súd vychádza a vyhodnocuje v kontexte s ostatnými dôkazmi a skutočnosťami. Pretože došlo je zmene pomerov na strane dieťaťa ale aj otca, súd prihliadol na túto skutočnosť a zmenil pôvodnú úpravu, ktorú považoval za nedostatočnú vzhľadom na zmenenú situáciu, ktorá spočívala v tom, že dieťa je staršie, otec ukončil štúdium v Košiciach. Nie je pravdivé tvrdenie, že súd rozhodol v rozpore so závermi znaleckého posudku, pretože z neho vychádzal, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. To, že v celom rozsahu absolútne neprebral jeho závery neznamena, že rozhodnutie trpí vadou, pre ktoré by bolo potrebné urobiť nápravu. Svoje závery okresný súd riadne odôvodnil, aj dôvod, prečo sa odklonil od záverov znalca, pokiaľ ide o stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom počas týždňa. Vychádzal pritom aj s odporúčeniami kolízneho opatrovníka. Odvolací súd len pripomína, že znalec nedisponuje právomocou urobiť konečné závery vo veci, v ktorej podáva znalecký posudok. Pokiaľ otec namieta, že súd sám vyriešil otázku rozsahu rozšírenia styku otca s maloletou bez vlastného dokazovania, táto námietka nie je dôvodná, pretože práve súdu musí túto otázku vyriešiť, pričom otec aj matka mali dostatok priestoru na vyjadrenie v konaní, v ktorých súd pri rozhodovaní vychádzal a vo svojom odôvodnení rozhodnutia aj uviedol.

23. Okresný súd správne prihliadol na skutočnosť, že dieťa je emočne vypäté, tieto skutočnosti vplynuli aj zo znaleckého dokazovania, pretože sa musí vysporiadať s novou situáciou v rodine, ktorú len ťažko chápe. Prechod z predškolského zariadenia do školy predstavuje určitú záťaž pre dieťa, musí si zvyknúť na nový režim, povinnosti, preto je nevyhnutné, aby dieťa malo vytvorené čo najlepšie podmienky bez emocionálnej záťaže. V tomto zohráva stabilita prostredia dôležitú úlohu, aby sa dieťa mohlo sústrediť na nové úlohy a povinnosti. Okresný súd správne prihliadol na túto skutočnosť, keď neupravil styk otca s dieťaťom počas pracovného týždňa. Nič otcovi nebráni byť v kontakte so školou, zapojiť sa do procesu vzdelávania aj počas času vymedzeného na stretávanie sa s maloletou, keď v čase stretávania sa od piatku 16.30 hodiny do nedele 18.00 hodiny je potrebné dohliadať na to, aby dieťa bolo pripravené do školy, keď jej počas pobytu u otca musí vykonať domáce úlohy.

24. V zásade platí, že dieťa rozvodom rodičov by malo trpieť čo najmenej, štandard zabehnutej rodiny a následný jej rozpad by sa mal na dieťaťi prejavovať čo najmenej. Dieťa vo fungujúcej rodine má pravidelný režim (resp. mal by mať), nie je zaťažované myšlienkami, že v určitý čas napriek zaužívanému režimu bude musieť tento zmeniť a byť mimo svojho stáleho prostredia s otcom, hoci sú u neho vytvorené priaznivé podmienky. Argumentácia okresného súdu má svoj racionálny základ práve v stabilite a relatívne pokojných podmienkach v príprave na novú situáciu, ktorá vzniká nástupom do školy.

25. Nie je vylúčené, že po tom, ako dieťa ak si zvykne na novú situáciu, bude prístupné na stretávanie sa s otcom aj počas týždňa, pretože je predpoklad, že bude navštevovať mimoškolské aktivity, kedy môže byť otec veľmi nápomocný a bude dostatok priestoru, aby sa podieľal na výchove a v tomto smere. Z hľadiska rodiča ide o povinnosti, ktoré spočívajú v odprevidení dieťaťa na takúto aktivitu (napr. LŠU) a jeho privedenie domov.

26. Je nadbytočné, aby sa styk realizoval od piatka rána, pretože de facto v tomto čase sa styk otca s dieťaťom nerealizuje, dieťa je v škole. Takáto úprava nie je vhodná aj z dôvodu problémovej komunikácie rodičov, kedy by dieťa mohlo byť zbytočne traumatizované pred návštevou školy v prípade, keď by došlo k možným rozporom rodičov.

27. Pokiaľ otec namieta nesprávne právne posúdenie, v odvolaní bližšie nekonkretizuje, v čom toto spočíva. Okresný súd použil správne ustanovenie právnej normy a toto aj správne vyložil.

28. Pokiaľ otec namieta, že maloletá vynechala v roku 2016 škôlku, bližšie neuviedol, prečo na túto skutočnosť poukazuje, pretože z ničoho nevyplýva, že maloletá musí mať v škôlke 100 % účasť. To, že dieťa nie je v škôlke, neznamena, že nemá stabilný denný režim.

29. Pokiaľ namieta, že v byte býva starý otec maloletej, ktorý má dlhodobé problémy s alkoholom, na svoje tvrdenie neposkytol žiadny relevantný dôkaz, tento nepredložil ani pred okresným súdom. Preto odvolací súd na túto námietku neprihliadal, keďže ide o tvrdenie, ktoré nie je nijako verifikované.

30. Odvolací súd ako najväčší problém v danej veci vidí nesprávnu komunikáciu rodičov, ktorá môže mať negatívny dopad (a aj má) na maloletú. Je v záujme oboch rodičov správať sa navzájom tak, aby ich dieťa trpelo čo najmenej, aby svoje problémy pred dieťaťom neriešili a v jeho prítomnosti sa správali pokojne a rešpektovali vzájomné dohody, či rozhodnutie súdu. Toto je prvotným predpokladom pre budovanie vzájomných vzťahov, čo je na prospech dieťaťa. Ak rodičia túto úlohu ustoja, nič nebráni v širšej úprave stretávania sa otca s maloletou, pričom do budúcnosti zohrá dôležitú úlohu aj názor maloletej, ktorá vzhľadom na všetko, čo prežije, vyhodnotí, čo je pre ňu pozitívne a či je pre ňu niečo traumatizujúce a v rozpore s jej najlepším záujmom.

31. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 SCP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).